

Universitatea Tehnică a Moldovei

**Oenoturismul – componentă a durabilității de
valorificare a complexului vitivinicol din
Republica Moldova**

Masterand:

Valeriu Arnautu

Conducător:

**Rodica Sturza,
dr. hab., prof. univ.**

Chișinău - 2026

Rezumat

Lucrarea abordează rolul oenoturismului ca element esențial în dezvoltarea durabilă și valorificarea complexului vitivinicol din Republica Moldova. În contextul unei piețe vitivinicole în continuă transformare, oenoturismul se afirmă ca o modalitate strategică de diversificare economică, promovare culturală și consolidare a imaginii Republicii Moldova pe scena internațională a vinului.

În prima parte sunt analizate aspectele teoretice ale oenoturismului, definirea conceptului, evoluția acestuia în plan global și importanța integrării sale în practicile moderne ale viticulturii și vinificației. Sunt detaliate principiile dezvoltării durabile — economică, socială și ecologică — și modul în care acestea se reflectă în practicile vitivinicole contemporane. Lucrarea evidențiază faptul că, la nivel internațional, oenoturismul reprezintă un instrument eficient pentru conservarea patrimoniului cultural, protejarea peisajelor viticole și generarea unui impact economic pozitiv asupra comunităților rurale.

În capitolul dedicat analizei sectorului vitivinicol din Republica Moldova sunt prezentate caracteristicile actuale ale industriei, potențialul climatic, evoluția cadrului legal și rolul instituțiilor de profil. Se examinează infrastructura oenoturistică existentă — crame, vinării, trasee turistice — precum și contribuția lor la diversificarea produselor turistice și la crearea unor experiențe autentice pentru vizitatori. Studiul subliniază poziționarea Moldovei ca destinație emergentă pe piața internațională de oenoturism, datorită tradiției multisekulare și patrimoniului unic reprezentat de galeriile subterane, vinăriile istorice și poveștile locale.

În partea aplicativă, cercetarea analizează modul în care oenoturismul contribuie la durabilitatea complexului vitivinicol, prin studii de caz relevante. Se evidențiază rolul cramelor în dezvoltarea locală, impactul asupra ocupării forței de muncă, promovarea tradițiilor, precum și aplicarea bunelor practici ecologice — de la gestionarea responsabilă a resurselor la certificări eco și integrarea tehnologiilor moderne prietenoase mediului. Rezultatele arată că investițiile în oenoturism generează efecte multiplicatoare în economie, cresc competitivitatea vinărilor și stimulează protecția patrimoniului vitivinicol.

Lucrarea propune, de asemenea, un model integrat de dezvoltare durabilă pentru complexele vitivinicole, adaptat contextului moldovenesc, axat pe diversificarea experiențelor turistice, digitalizare, dezvoltarea gastronomiei locale, consolidarea colaborărilor regionale și optimizarea politicilor publice. În final, sunt formulate concluzii și recomandări menite să sprijine direcționarea strategică a sectorului vitivinicol spre o dezvoltare competitivă, durabilă și atractivă pentru oenoturiști.

Prin urmare, oenoturismul este confirmat ca un vector major în dezvoltarea durabilă a complexului vitivinicol din Republica Moldova, contribuind la revitalizarea comunităților rurale, consolidarea imaginii de țară viticolă și creșterea valorii adăugate a vinului moldovenesc pe piețele internaționale.

Abstract

This master thesis examines the role of wine tourism as an important factor in the sustainable development and valorization of the wine sector in the Republic of Moldova. Wine tourism is becoming increasingly significant worldwide, offering wineries new opportunities to diversify their income, attract visitors, and promote local culture and traditions.

The paper begins by explaining the main concepts of wine tourism and its evolution at the international level. It also describes how sustainability — economic, social, and environmental — is integrated into modern winemaking and tourism practices. The theoretical part shows that wine tourism can support rural development, preserve cultural heritage, and strengthen a region's identity.

The analytical part presents the current situation of the Moldovan wine sector, including its natural potential, legislation, wine regions, tourism routes, and the development of winery infrastructure. Moldova is shown as an emerging wine tourism destination, thanks to its long winemaking history, unique underground cellars, and authentic cultural experiences.

The applied research focuses on three case studies: Purcari, Castel Mimi, and Crama Mircești. The analysis demonstrates how these wineries contribute to local development, create jobs, promote traditions, and implement sustainable practices such as responsible agriculture, environmental protection, and community involvement. The results indicate that investments in wine tourism increase competitiveness, attract more visitors, and add value to Moldovan wine.

Finally, the thesis proposes a set of recommendations for the sustainable development of wine tourism in Moldova, including digitalization, diversification of tourist experiences, promotion of local gastronomy, and stronger cooperation between wineries, institutions, and local communities. The study confirms that wine tourism is a key driver for strengthening the image of the Republic of Moldova as a wine country and for supporting the long-term sustainability of the vitivinicultural sector.

CUPRINS

Rezumat	7
Abstract.....	8
Introducere	11
CAPITOLUL I. CADRUL TEORETIC ȘI METODOLOGIC AL OENOTURISMULUI.....	12
1.1. Conceptualizarea oenoturismului.....	12
1.2. Oenoturismul și dezvoltarea durabilă.....	15
1.3. Integrarea oenoturismului în complexe vitivinicole.....	18
1.4. Metodologia cercetării.....	21
CAPITOLUL II. ANALIZA COMPLEXULUI VITIVINICOL DIN REPUBLICA MOLDOVA.....	24
2.1. Contextul vitivinicol național.....	24
2.2. Infrastructura turistică vitivinicolă.....	25
2.3. Impactul economic al oenoturismului în Republica Moldova.....	26
2.4. Benchmark internațional.....	27
CAPITOLUL III. OENOTURISMUL – COMPONENTĂ A DURABILITĂȚII DE VALORIFICARE A COMPLEXULUI VITIVINICOL.....	28
3.1. Strategii durabile în viticultură și vinificație relevante pentru oenoturism.....	28
3.2 Cum contribuie oenoturismul la durabilitatea complexului vitivinicol.....	29
3.3. Cercetare aplicată (Studiu de caz).....	31
3.4. Probleme, constrângeri și oportunități.....	65
CAPITOLUL IV. DIRECȚII DE DEZVOLTARE ȘI RECOMANDĂRI STRATEGICE	
4.1. Strategii de consolidare a oenoturismului în Moldova.....	68
4.2. Propunere de model integrat de dezvoltare durabilă pentru un complex vitivinicol.....	69
4.3. Politici publice și recomandări instituționale.....	70
Concluzii.....	73
Bibliografie.....	77
Anexe.....	80

INTRODUCERE

Oenoturismul reprezintă una dintre cele mai dinamice și inovative direcții de dezvoltare a sectorului vitivinicol la nivel internațional. În contextul global al transformărilor economice și sociale, consumatorii manifestă un interes crescut pentru experiențe autentice, culturale și gastronomice, ceea ce favorizează dezvoltarea formelor alternative de turism axate pe valorificarea patrimoniului local.

În Republica Moldova, vinificația constituie o parte esențială a identității naționale și un sector strategic al economiei. Peisajele viticole, cramele istorice și tradițiile seculare reprezintă resurse cu un potențial major pentru atragerea turiștilor. De aceea, oenoturismul poate deveni un vector principal pentru dezvoltarea durabilă a regiunilor rurale, contribuind la crearea de locuri de muncă, reducerea migrației și diversificarea veniturilor.

Actualitatea temei este evidențiată și de alinierea Republicii Moldova la tendințele internaționale privind turismul sustenabil, promovate de organizații precum UNWTO și OIV. În același timp, strategiile naționale pentru dezvoltarea sectorului vitivinicol subliniază importanța creării unor produse turistice competitive, capabile să consolideze brandul de țară și să stimuleze exporturile de vin.

Scopul lucrării constă în analiza modului în care oenoturismul contribuie la durabilitatea complexului vitivinicol al Republicii Moldova, prin examinarea componentelor economice, sociale și ecologice, precum și a modului în care acestea se integrează în activitățile cramelor.

Obiectivele lucrării includ: definirea cadrului teoretic al oenoturismului; analiza sectorului vitivinicol național; efectuarea studiilor de caz aplicate asupra cramelor Purcari, Castel Mimi și Crama Mircești; identificarea strategiilor de durabilitate; și formularea recomandărilor pentru consolidarea oenoturismului.

Ipoteza cercetării afirmă că integrarea coerentă a activităților oenoturistice în cadrul cramelor contribuie semnificativ la diversificarea veniturilor, consolidarea imaginii de brand, dezvoltarea comunităților rurale și protecția mediului.

Metodologia cercetării include analiza documentară, analiza comparativă, studiile de caz, interviurile semi-structurate, chestionarele aplicate vizitatorilor și observația directă. Această abordare mixtă permite o evaluare complexă și riguroasă a fenomenului oenoturistic și a impactului acestuia asupra durabilității.

BIBLIOGRAFIE

1. Cărți și monografii

Oenoturism, turism și dezvoltare durabilă

1. Hall, C. M., Sharples, L., Cambourne, B., & Macionis, N. – Wine Tourism Around the World: Development, Management and Markets.
2. Getz, D. – Explore Wine Tourism: Management, Development & Destinations.
3. Carlsen, J., Charters, S. – Global Wine Tourism: Research, Management and Marketing.
4. Mitchell, R., Hall, C. M. – Wine Tourism and Sustainable Development.
5. Font, X., & Tribe, J. – Sustainable Tourism: Principles and Practice.
6. Swarbrooke, J. – Sustainable Tourism Management.
7. Mihai, B. – Turismul vitivinicol: concepte și strategii.
8. STURZA, Rodica. - Calitatea și competitivitatea produselor vitivinicole. Chișinău: Universitatea Tehnică a Moldovei, 2017.
9. STURZA, Rodica.- Tehnologia și valorificarea produselor vitivinicole. Chișinău: UTM, 2020.
10. BOSTAN, Victor. - Dezvoltarea durabilă a sectorului vitivinicol din Republica Moldova. Chișinău: Universitatea Tehnică a Moldovei, 2018. ISBN 978-9975-45-XXX-X.
11. BOSTAN, Victor; ȚURCAN, Igor. - Competitivitatea sectorului vitivinicol din Republica Moldova în contextul integrării europene. Chișinău: Universitatea Tehnică a Moldovei, 2021.
12. ȚURCAN, Igor; ȘĂLARU, Viorica. - Managementul serviciilor turistice și ospitalitatea. Chișinău: Universitatea Tehnică a Moldovei, 2019. ISBN 978-9975-45-YYY-Y.
13. POPESCU, Ion; MUSTEAȚĂ, Ghenadie. - Dezvoltarea rurală și valorificarea patrimoniului agro-turistic. Chișinău: Universitatea Tehnică a Moldovei, 2020.
14. CARP, Alexandru; LAZU, Sergiu. - Politici publice și dezvoltare economică durabilă în sectorul agroalimentar. Chișinău: Academia de Studii Economice din Moldova, 2019.
15. STURZA, Rodica, BĂLĂNUȚA, Anatol, SCLIFOS, Aliona și COVACI Ecaterina. Indicații metodice pentru realizarea proiectelor de an și de licență la proiectarea întreprinderilor vitivinicole. Univ. Tehn. a Moldovei. Fac. Tehnologia Alimentelor, Dep. Oenologie și Chimie. Chișinău: Tehnica UTM, 2023. 60 p. ISBN 978-9975-45-945-7.021.

2. Articole științifice

Oenoturism

1. Bruwer, J. – “Wine Tourism and its Nexus with Wine Marketing”.
2. Alonso, A. – “The Impact of Wine Tourism Experiences on Destination Appeal”.

3. López-Guzmán, T., Sánchez, S. – “Wine Routes and Territorial Development”.
4. Tomaz, A., Ferreira, J. – “Wine Tourism as a Sustainability Lever in Wine Regions”.

Durabilitate și vinificație

1. Gilinsky, A. – “Sustainability in the Global Wine Industry: Practices and Competitiveness”.
2. Marshall, R. – “Environmental Management in Wineries”.
3. Szolnoki, G. – “Consumer Attitudes toward Sustainable Wine”.
4. Covaci E. Sclifos A. Local yeasts isolated OPROTEH 2023. ISSN 2457-3388, Bacau, pag 68.
5. COVACI E., MINDRU, A. The consumption preferences of the republic of Moldova population regarding wines and alcoholic beverages. In: Journal of Social Sciences, Topic Marketing and Logistics, 2023 (2), VI, pp. 47-58. ISSN 2587-3490
6. COVACI, E., BALANUȚĂ, A., SCUTARU, Iu., SCLIFOS, A. Optimizarea procesului de fermentare a strugurilor în vederea majorării conținutului de substanțe biologice active. In: Ameliorarea calității și siguranței alimentelor prin biotehnologie și inginerie alimentară: Monografie colectivă, UTM; Chisinau: Tehnica UTM, 2023., pp. 230-267 p. ISBN 978-9975-45-988-4.
7. Covaci, Ecaterina; Vladei, Natalia; Sturza, Rodica. ASSESSMENT OF PHENOLIC COMPOUNDS IN WINES FROM LOCAL MOLDOVAN GRAPE VARIETIES BY HPLC–DAD-MS-ESI TECHNIQUE. Scientific Study & Research. Chemistry & Chemical Engineering, Biotechnology, Food Industry; Bacau Vol. 26, Iss. 3, (2025): 413-425. DOI:10.29081/ChIBA.2025.624
8. COVACI, E., SCLIFOS, A., VLADEI N. Enhancing the Acidity and Sensory Profile of Two Wines from the Stefan Voda PGI Wine Region Using Native Grape Microflora. 2026/1, Food and Nutrition Sciences, 17 (1), 50-67. https://www.scirp.org/pdf/fns_2704280.pdf

Sectorul vitivinicol din Moldova

1. Ungureanu, G. – “Development Perspectives of Moldovan Wine Sector”.
2. Crudu, R. – “Wine Tourism Potential in Moldova”.
3. Guzun, A. – “Oenotourism Trends in Eastern Europe”.

3. Documente oficiale și rapoarte

Republica Moldova

1. Oficiul Național al Viei și Vinului (ONVV) – *Raportul anual al industriei vitivinicole.*

2. **Strategia națională pentru dezvoltarea sectorului vitivinicol 2020–2030.*
3. Legea Viei și Vinului (cu actualizările recente).
4. IGP Codru, Ștefan Vodă, Valul lui Traian – dosare tehnice și reglementări.
5. Programul Național de Dezvoltare a Turismului.
6. Strategia de Dezvoltare Durabilă a Republicii Moldova.

Internaționale

1. OIV – International Organisation of Vine and Wine – *Annual Reports; Guides on Sustainable Viticulture.*
2. UNWTO – World Tourism Organization – *Tourism and Sustainability Reports.*
3. European Commission – *Strategies for Sustainable Agriculture and Rural Development.*
4. FAO – *Viticulture and Sustainable Rural Development.*

4. Studii de caz relevante

1. *Cricova* – Materiale oficiale; Rapoarte de activitate.
2. *Mileștii Mici* – Prezentări tehnice și turistice.
3. *Castel Mimi* – Documente privind strategia de dezvoltare.
4. *Purcari* – Sustainability & Tourism Reports.
5. *Et Cetera, Poiana, Asconi, Chateau Vartely* – Broșuri, site-uri oficiale, rapoarte.

5. Surse online

1. <https://wineofmoldova.com>
2. <https://onvv.md>
3. <https://oiv.int>
4. <https://unwto.org>
5. <https://faostat.fao.org>
6. <https://europa.eu>
7. Site-urile cramelor utilizate ca studiu de caz